

**ՀԻՄՆԱԴՐԱՄՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ  
ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է  
Հիմնադրամի հոգաբարձուների  
խորհրդի 29-05-2025 թ. որոշմամբ  
«Ա.Ի.ԱԼԻԽԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳԻՏԱԿԱՆ ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱ (ԵՐԵՎԱՆԻ ՖԻԶԻԿԱՅԻ  
ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ)»  
Հ Ա Շ Վ Ե Տ Վ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն  
հիմնադրամի 2024 թ. գործունեության մասին**

<b>1. Հիմնադրամի՝</b>		
1.1 Լրիվ անվանումը	«Ա.Ի.ԱԼԻԽԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳԻՏԱԿԱՆ ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱ (ԵՐԵՎԱՆԻ ՖԻԶԻԿԱՅԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ)»	
1.2 Գտնվելու վայրը	ԵՐԵՎԱՆ ԱԶԱՓՆՅԱԿ ԱԶԱՓՆՅԱԿ ԹԱՂԱՄԱՍ ԱԼԻԽԱՆՅԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐԻ 2	
1.3 Պետական գրանցման համարը	222.160.01345	
1.4 Պետական գրանցման տարին, ամիսը, ամսաթիվը	2011-12-06	
1.5 ՀՎՀՀ-ն	01202364	
1.6 Հեռախոսը (այդ թվում՝ բջջային)	+(374)91360515	
1.7 Պաշտոնական ինտերնետային կայքը	www.aanl.am	
1.8 Էլեկտրոնային փոստը	a.baghramyan@yerphi.am	
<b>2. Հիմնադրի անուն, ազգանուն կամ անվանում՝</b>		
<b>3. Հոգաբարձուների խորհրդի անդամների անուն, ազգանուն՝</b>		
<b>4. Կառավարչի անուն, ազգանուն՝</b>		
Գևորգ Քառյան		
5. Աշխատակազմում ընդգրկված անձանց քանակը	339	
6. Անձեռնմխելի կապիտալի չափը		
7. Անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացված եկամուտ		
<b>8. Ֆինանսավորման աղբյուրները՝</b>		
8.1 Ֆինանսավորումն ըստ խմբերի	8.2 Ստացված ֆինանսական միջոցների նպատակը	8.3 Չափը
8.1.1 Պետական և համայնքային բյուջեներից դրամական մուտքեր		
	Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության ենթակառուցվածքի պահպանման ու զարգացման ծրագրի իրականացման համար դրամաշնորհ	956,540,300
	Գիտական աստիճան ունեցող աշխատակիցներին վճարվող հավելավճար	28,947,600

	ԿԳՆ Գիտութ. պետ կոմիտեի հիտական միջոցառումների կազմակերպման աջակցություն	3,735,000
	ԿԳՆ Գիտութ. պետ կոմիտեի Սարքավորումների ծրագիր	44,500,000
	«ՀՀ ԿԳՄՄՆ ԳԿ «Ասպիրանտների և երիտասարդ հայցորդների հետազոտությունների աջակցության ծրագիր - 2024» 24AA-1C005 Դիֆֆուզ և հայելային ցրումը նանոմետրական անհարթություններով մակերևույթից	1,200,000
	«ՀՀ ԿԳՄՄՆ ԳԿ «Ասպիրանտների և երիտասարդ հայցորդների հետազոտությունների աջակցության ծրագիր - 2024» 24AA-1C027 Փնջի սպիրալությունից կախված դիհադրոնների ասիմետրիաների ուսումնասիրությունը տվյալների հիման վրա	2,000,000
	«Մասնագիտական վերապատրաստում 2024» 24PTS-1C009 Երկար ապրող մասնիկների որոնումը CMS (LHC) գիտափորձում և ցածր ուժեղացման կիսահաղորդչային դետեկտորների ուսումնասիրություն	4,815,000
	«Կին դեկավարների առաջխաղացմանն ուղղված ծրագիր 2024» 24WS-1C001 Դինամիկ համակարգերի մոտեցումը տիեզերքի մեծ մասշտաբային կառուցվածքին	6,000,000
	«Կին դեկավարների առաջխաղացմանն ուղղված ծրագիր 2024» 24WS-1C031 Ունիվերսալ Լիի հանրահաշվները, ինստանտոնային հաշվարկը և դրանց կիրառությունները	6,495,000
	«Գիտական ստորաբաժանումների ամրապնդման ծրագիր - 2024» 24LCG-1C015 Մուարե Մարքերի Մշակում և Հետազոտություն Տերահերցային Քվանտային Դետեկտորների Համար	17,882,000
	«Գիտական ստորաբաժանումների ամրապնդման ծրագիր - 2024» 24LCG-1C021 Գալակտիկական դինամիկայի ազդեցությունը միջուկի ակտիվության, աստղառաջացման, գերնորերի և աստղա-մոլորակային կազմության վրա	17,600,000
	«Գիտական ստորաբաժանումների ամրապնդման ծրագիր - 2024» 24LCG-1C022 Ֆոտոմիջուկային և պրոտոն-միջուկային փոխազդեցություններում բազմանեյտրոն համակարգերի առաքման հետազոտումը	18,012,000
	«Գիտական ստորաբաժանումների ամրապնդման ծրագիր - 2024» 24LCG-2G028 վերջնական արտադրական տեխնոլոգիայի մշակում	17,100,000

	«Գիտական ստորաբաժանումների ամրապնդման ծրագիր - 2024» 24LCG-1C025 Բարակ թաղանթների նստեցման և ուսումնասիրման առաջադեմ լաբորատորիա	22,900,000
	«Հեռավար լաբորատորիաների հիմնադրում 2024» 24RL-1C024 Տոպոլոգիան և քվանտային քառսր ուժեղ փոխազդող համակարգերում	19,520,000
	«Հեռավար լաբորատորիաների հիմնադրում 2024» 24RL-1C036 Դեֆորմացված տրամաչափային տեսություններ լարերից	22,800,000
	«Հեռավար լաբորատորիաների հիմնադրում 2024» 24RL-1C047 Քվանտային սոլիտոններ	21,000,000
	«Հեռանկարային ուղղություններով հետազոտական նախագծեր» 24FP-1D009 Ոչ գծային Կալմանի ֆիլտրի եվ Գադտնի Մարկովյան մոդելների հետ կապված էֆֆեկտիվ ալգորիթմների լուծումը վիճակագրական ֆիզիկայի և էվոլյուցիոն դինամիկայի մեթոդներով	8,680,000
	«Հեռանկարային ուղղություններով հետազոտական նախագծեր» 24FP-1F030 Քվանտային Անալոգային Հաշվարկներ և Զգայուն Չափումներ	7,000,000
	«Հեռանկարային ուղղություններով հետազոտական նախագծեր» 24FP-1F039 Համաչափությամբ պաշտպանված տոպոլոգիական փուլերի մոդելներ եզրային վիճակների ֆիզիկական	7,000,000
	Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային (թեմատիկ) Սոլիտոնային գծայնացված խոտորումների տեսության կիրառությունները բարձր չափույնություններում	1,350,000
	Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային (թեմատիկ) Թեմա 24IRF/2-1C001 Վիճակագրական ֆիզիկայի մոտեցումները էվոլյուցիոն կենսաբանության պայմաններին	18,300,000
	Երկակի նշանակության ծրագրերի աջակցության 23-2DP-1C010 Միջավայրի ջերմային ֆոնին հնքնորոյն աղապտացվող «լսելացի» թաղանթներ	22,210,000
	«Գիտական խմբերի կամ լաբորատորիաների (բաժինների) ամրապնդմանն աջակցություն - 2023» 23LCG-1C008 Գադոլինիումի կիրառական իզոտոպների առաջընթացի ուսումնասիրությունը ԱԱԳԼ նոր ստեղծված միջուկային սպեկտրոսկոպիայի լաբորատորիայում	26,850,000

	«Գիտական խմբերի կամ լաբորատորիաների (բաժինների) ամրապնդմանն աջակցություն - 2023» 23LCG-1C011 Տառու լեպտոնի ֆիզիկայի ուսումնասիրությունը և նոր մասնիկների որոնումները	22,630,000
	«Գիտական խմբերի կամ լաբորատորիաների (բաժինների) ամրապնդմանն աջակցություն - 2023» 23LCG-1C018 Ռադիոհաճախություններով կառավարվող ժամանակաչափ և հիպերմիջուկային ուսումնասիրությունների նոր հնարավորություններ	32,200,000
	«ՀՀ ԿԳՄՄՆ ԳԿ «Ասպիրանտների և երիտասարդ հայցորդների հետազոտությունների աջակցության ծրագիր - 2023» 23AA-1C023 Էլեկտրամագնիսական կալորիմետրի ուսումնասիրումը գիտափորձի համար էլեկտրոն-իոնային կոլլալոներում	3,065,000
	«ՀՀ ԿԳՄՄՆ ԳԿ «Ասպիրանտների և երիտասարդ հայցորդների հետազոտությունների աջակցության ծրագիր - 2023» 23AA-1C014 ՏԵՐԲԻՈՒՄԻ ԿԻՐԱՌԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ՄԻ ՇԱՐՔ ԻԶՈՏՈՊՆԵՐԻ ՍՏԱՑՈՒՄԸ	2,560,000
	«ՀՀ գիտական համայնքին արտերկրի գիտնականների ինտեգրմանն աջակցության ծրագիր - 2023/2» 23-2IRF-1C003 Քվանտային վիճակների տարածության երկրաչափություն և փուլային տարածության ֆորմալիզմ	20,300,000
	«ՀՀ ԿԳՄՄՆ ԳԿ «Ասպիրանտների և երիտասարդ հայցորդների հետազոտությունների աջակցության ծրագիր - 2022» 22AA-1C028 Մագնիսական դաշտերի ազդեցությունը հավասարակշռված և ոչ հավասարակշռված համակարգերի վրա	3,200,000
	«Հեռավար լաբորատորիաների հիմնադրում 2022» 22RL-037 Կոլլալոերային գիտափորձերի համար բարձր ճշտության ժամանակային դետեկտորների մշակումը և Հիզգսի բոզոնային գույգերի որոնումը	15,950,000
	Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային (թեմատիկ) 21T-1C037 Էվոլյուցիոն դինամիկայի վիճակագրական ֆիզիկական տատանվող ֆիթնես լանդշաֆտների վրա, քվանտային ֆիզիկայի և ինֆորմացիոն թերմոդինամիկայի հետ անալոգիաներ	3,600,000

	Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային (թեմատիկ) 21T-2G279 Բժշկական իզոտոպների արտադրության սարքավորման ավտոմատացում և ռոբոտացում	5,100,000
	Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային (թեմատիկ) 21T-2G079 Բարակ փնջերի տոմոգրաֆիա տատանվող լարի մոնիտորով	4,850,000
	Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային (թեմատիկ) 21T-1C169 Սաքսինների ոչ գծային օպտիկական հատկությունների տեսությունը	2,775,000
	Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային (թեմատիկ) 21T-1C253 Ծանր միջուկների հետ պրոտոնների փոխազդեցությունների հետազոտումը	4,490,000
	Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային (թեմատիկ) 21T-2J133 Պիկովայրկյանային ճշտություններով նանոկառուցվածքների քվանտային վիճակների կյանքի տևողությունների սենսոր	5,400,000
	Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային (թեմատիկ) 21T-1C236 Գերնորերի բազմազանության ուսումնասիրությունը գալակտիկաներում դինամիկական կառուցվածքների տեսանկյունից	4,200,000
	Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային (թեմատիկ) 21T-1C232 Մեխանոքիմիական եղանակով ստացված պերովսկիտային փոշիների հիմքով բարձր էֆֆեկտիվությամբ էժան արևային բջիջներ	4,250,000
	Առաջատար հետազոտությունների աջակցության գիտական թեմաների 21AG-1C012 Բնական ռադիոակտիվություն և տիեզերական ճառագայթներ	27,700,000
	Առաջատար հետազոտությունների աջակցության գիտական թեմաների 21AG-1C024 Ոչ կրիտիկական լարերը տարրական մասնիկների և պինդ մարմնի ֆիզիկայում	25,600,000
	Առաջատար հետազոտությունների աջակցության գիտական թեմաների 21AG-1C028 Էլեկտրոն-Իոնային Կոլայդերի Էլեկտրամագնիսական կալորիմետրի նախագծման ուսումնասիրություններ	31,030,000

	<p>Առաջատար հետազոտությունների աջակցության գիտական թեմաների 21AG-1C038 Ինֆորմացիայի տեսության մեթոդները վիճակագրական ֆիզիայում և տվյալագիտությունում</p>	28,200,000
	<p>Առաջատար հետազոտությունների աջակցության գիտական թեմաների 21AG-1C060 Դուալություն տրամաչափային , բարձր սպինների և լարերի տեսություններում և անոմալիաներ</p>	24,600,000
	<p>Առաջատար հետազոտությունների աջակցության գիտական թեմաների 21AG-1C062 Ինտեգրելիություն. նոր կիրառություններ տրամաչափային/լարերի տեսությունից մինչև պինդ մարմնի ֆիզիկա և օպտիկա</p>	28,200,000
	<p>Առաջատար հետազոտությունների աջակցության գիտական թեմաների 21AG-1C084 ՔՔԴ հաշվարկներ B մեզոնների, հազվագյուտ տրոհումների, օսցիլյացիաների և այլ պրոցեսների համար</p>	26,400,000
	<p>Առաջատար հետազոտությունների աջակցության գիտական թեմաների 21AG-1C085 ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՅ ԹՎԱՅԻՆ ԵՎ ՖԵՆՈՄԵՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՄՈՏԵՅՈՒՄՆԵՐ ՇԲԷ ԳԱՄՄԱ-ՃԱՌԱԳԱՅԹՆԵՐԻ ԱՍՏՂԱՖԻԶԻԿԱՅՈՒՄ ԵՎ ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՃԱՌԱԳԱՅԹՆԵՐԻ ՖԻԶԻԿԱՅՈՒՄ</p>	22,775,000
	<p>Գիտական խմբերի մեկնարկի կամ լաբորատորիաների (բաժինների) ամրապնդմանն աջակցության գիտական թեմա 21SCG-1C018 Աստղաֆիզիկական հետաքրքրություն ներկայացնող պրոտոն-միջուկային ռեակցիաների հետազոտումը C-18 ցիկլոտրոնի վրա</p>	8,070,000
	<p>Գիտական խմբերի մեկնարկի կամ լաբորատորիաների (բաժինների) ամրապնդմանն աջակցության գիտական թեմա 21SCG-1C019 Պերովսկիտային արևային բջիջներ էներգետիկ անվտանգության և թափոնների նվազեցման նպատակով</p>	7,500,000
	<p>«ՀՀ ԿԳՄՄՆ ԳԿ «Ասպիրանտների և երիտասարդ հայցորդների հետազոտությունների աջակցության ծրագիր - 2021» 21AA-1C020 Նոր կոմպոզիտային ջերմակարգավորիչ շերտերի ճառագայթաօպտիկական հատկությունների ուսումնասիրությունը</p>	2,200,000

	«ՀՀ ԿԳՄՄՆ ԳԿ «Ասպիրանտների և երիտասարդ հայցորդների հետազոտությունների աջակցության ծրագիր - 2021» 21AA-1C001 Կալերյան փուլային տարածությունով ինտեգրվող համակարգեր	2,300,000
	ԿԳՆ Գիտության պետ կոմիտե Բարձրագույն որակավորման հանձնաժողով	440,000
	Պետության կողմից ուսանողական նպաստների ձևով ուսման վարձի փոխհատուցում և կրթաթոշակների տրամադրում	8,390,000
	Միջազգային համագործակցությունից ֆինանսավորում	103,534,327
8.1.2 Իրավաբանական անձանցից դրամական մուտքեր		
	Ջեռնարկատիրական գործունեությունից եկամուտ	116,342,883
	Վաճառքից ստացված եկամուտներ	211,217,587
8.1.3 Ֆիզիկական անձանցից դրամական մուտքեր		
	Գիտական կոնֆերանսի մասնակցության վճար	8,634,833
<b>9. Հիմնադրի ներդրումը՝</b>		
9.1 Դրամական միջոցներ		
9.2 Գույք	9.2.1 Տեսակը	9.2.2 Արժեքը
<b>10. Նվիրատվություններ/ նվիրաբերությունները</b>		
10.1 Նվիրատուները/նվիրաբերողներն ըստ խմբերի՝	10.2 Նվիրված/նվիրաբերված գույք	
	10.2.1 Տեսակը	10.2.2 Արժեքը
10.1.1 Հայաստանի Հանրապետություն/համայնքներ	Սարքավորում	82,350,000
10.1.2 Իրավաբանական անձինք		
10.1.3 Ֆիզիկական անձինք		
<b>11. Իրականացված ծրագրերը՝</b>		
11.1 Ծրագրի անվանումը	11.2 Ծախսված գումարը	
Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության ենթակառուցվածքի պահպանման ու զարգացման ծրագրի իրականացման համար դրամաշնորհ	911,614,073	
Գիտական աստիճան ունեցող աշխատակիցներին վճարվող հավելավճար	28,947,600	
ԿԳՆ Գիտութ. պետ կոմիտե Գիտական միջոցառումների կազմակերպման աջակցություն	3,735,000	
ԿԳՆ Գիտութ. պետ կոմիտե Սարքավորումների ծրագիր	66,374,144	

«ՀՀ ԿԳՄՍՆ ԳԿ «Ասպիրանտների և երիտասարդ հայցորդների հետազոտությունների աջակցության ծրագիր - 2024» 24AA-1C005 Դիֆֆուզ և հայելային ցրումը նանոմետրական անհարթություններով մակերևույթից	400,000
«ՀՀ ԿԳՄՍՆ ԳԿ «Ասպիրանտների և երիտասարդ հայցորդների հետազոտությունների աջակցության ծրագիր - 2024» 24AA-1C027 Փնջի սպիրալությունից կախված դիհադրոնների ասիմետրիաների ուսումնասիրությունը տվյալների հիման վրա	400,000
«Մասնագիտական վերապատրաստում 2024» 24PTS-1C009 Երկար ապրող մասնիկների որոնումը CMS (LHC) գիտափորձում և ցածր ուժեղացման կիսահադրոշային դետեկտորների ուսումնասիրություն	2,056,974
«Կին դեկավարների առաջխաղացմանն ուղղված ծրագիր 2024» 24WS-1C001 Դինամիկ համակարգերի մոտեցումը տիեզերքի մեծ մասշտաբային կառուցվածքին	3,150,000
«Կին դեկավարների առաջխաղացմանն ուղղված ծրագիր 2024» 24WS-1C031 Ունիվերսալ Լիի հանրահաշվները, ինստանտոնային հաշվարկը և դրանց կիրառությունները	4,145,000
«Գիտական ստորաբաժանումների ամրապնդման ծրագիր - 2024» 24LCG-1C015 Մուարե Սարքերի Մշակում և Հետազոտություն Տերահերցային Քվանտային Դետեկտորների Համար	2,182,000
«Գիտական ստորաբաժանումների ամրապնդման ծրագիր - 2024» 24LCG-1C021 Գալակտիկական դինամիկայի ազդեցությունը միջուկի ակտիվության, աստղառաջացման, գերնորերի և աստղա-մոլորակային կազմության վրա	2,200,000
«Գիտական ստորաբաժանումների ամրապնդման ծրագիր - 2024» 24LCG-1C022 Ֆոտոմիջուկային և պրոտոն-միջուկային փոխազդեցություններում բազմանեյտրոն համակարգերի առաքման հետազոտումը	1,940,000
«Գիտական ստորաբաժանումների ամրապնդման ծրագիր - 2024» 24LCG-2G028 վերջնական արտադրական տեխնոլոգիայի մշակում	2,100,000
«Գիտական ստորաբաժանումների ամրապնդման ծրագիր - 2024» 24LCG-1C025 Բարակ թաղանթների նստեցման և ուսումնասիրման առաջադեմ լաբորատորիա	2,200,000

«Հեռավար լաբորատորիաների հիմնադրում 2024» 24RL-1C024 Տոպոլոգիան և քվանտային քառար ուժեղ փոխազդող համակարգերում	4,288,805
«Հեռավար լաբորատորիաների հիմնադրում 2024» 24RL-1C036 Դեֆորմացված տրամաչափային տեսություններ լարերից	5,889,000
«Հեռավար լաբորատորիաների հիմնադրում 2024» 24RL-1C047 Քվանտային սոլիտոններ	4,450,000
«Հեռանկարային ուղղություններով հետազոտական նախագծեր» 24FP-1D009 Ոչ գծային Կալմանի ֆիլտրի եվ Գադոնի Մարկովյան մոդելների հետ կապված էֆֆեկտիվ ալգորիթմների լուծումը վիճակագրական ֆիզիկայի և էվոլյուցիոն դինամիկայի մեթոդներով	5,691,308
«Հեռանկարային ուղղություններով հետազոտական նախագծեր» 24FP-1F030 Քվանտային Անալոգային Հաշվարկներ և Զգայուն Չափումներ	5,558,131
«Հեռանկարային ուղղություններով հետազոտական նախագծեր» 24FP-1F039 Համաչափությամբ պաշտպանված տոպոլոգիական փուլերի մոդելներ եզրային վիճակների ֆիզիկական	5,150,000
Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային (թեմատիկ) Սոլիտոնային գծայնացված խտորումների տեսության կիրառությունները բարձր չափունություններում	900,000
Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային (թեմատիկ) Թեմա 24IRF/2-1C001 Վիճակագրական ֆիզիկայի մոտեցումները էվոլյուցիոն կենսաբանության պրոբլեմներին	2,300,000
Երկակի նշանակության ծրագրերի աջակցության 23-2DP-1C010 Միջավայրի ջերմային ֆոնին ինքնուրույն ադապտացվող «խելացի» թաղանթներ	14,360,192
«Գիտական խմբերի կամ լաբորատորիաների (բաժինների) ամրապնդմանն աջակցություն - 2023» 23LCG-1C008 Գադոլինիումի կիրառական իզոտոպների առաջընթացի ուսումնասիրությունը ԱԱԳԼ նոր ստեղծված միջուկային սպեկտրոսկոպիայի լաբորատորիայում	23,109,000
«Գիտական խմբերի կամ լաբորատորիաների (բաժինների) ամրապնդմանն աջակցություն - 2023» 23LCG-1C011 Տաու լեպտոնի ֆիզիկայի ուսումնասիրությունը և նոր մասնիկների որոնումները	28,524,559

<p>«Գիտական խմբերի կամ լաբորատորիաների (բաժինների) ամրապնդմանն աջակցություն - 2023» 23LCG-1C018</p> <p>Ռադիոհաճախություններով կառավարվող ժամանակաչափի և հիպերմիջուկային ուսումնասիրությունների նոր հնարավորություններ</p>	35,268,133
<p>«ՀՀ ԿԳՄՄՆ ԳԿ «Ասպիրանտների և երիտասարդ հայցորդների հետազոտությունների աջակցության ծրագիր - 2023» 23AA-1C023</p> <p>Էլեկտրամագնիսական կալորիմետրի ուսումնասիրումը գիտափորձի համար էլեկտրոն-իոնային կոլլայդերում</p>	3,419,300
<p>«ՀՀ ԿԳՄՄՆ ԳԿ «Ասպիրանտների և երիտասարդ հայցորդների հետազոտությունների աջակցության ծրագիր - 2023» 23AA-1C014 ՏԵՐԲԻՈՒՄԻ ԿԻՐԱՌԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ՄԻ ՇԱՐՔ ԻԶՈՏՈՊՆԵՐԻ ՍՏԱՑՈՒՄԸ</p>	2,800,000
<p>«ՀՀ գիտական համայնքին արտերկրի գիտնականների ինտեգրմանն աջակցության ծրագիր - 2023/2» 23-2IRF-1C003</p> <p>Քվանտային վիճակների տարածության երկրաչափություն և փուլային տարածության ֆորմայիզմ</p>	23,326,450
<p>«ՀՀ ԿԳՄՄՆ ԳԿ «Ասպիրանտների և երիտասարդ հայցորդների հետազոտությունների աջակցության ծրագիր - 2022» 22AA-1C028 Մագնիսական դաշտերի ազդեցությունը հավասարակշռված և ոչ հավասարակշռված համակարգերի վրա</p>	3,098,600
<p>«Հեռավար լաբորատորիաների հիմնադրում 2022» 22RL-037</p> <p>Կոլլայդերային գիտափորձերի համար բարձր ճշտության ժամանակային դետեկտորների մշակումը և Հիգգսի բոզոնային զույգերի որոնումը</p>	34,228,756
<p>Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային (թեմատիկ) 21T-1C037 Էվոլյուցիոն դինամիկայի վիճակագրական ֆիզիկական տատանվող ֆիթնես լանդշաֆտների վրա, քվանտային ֆիզիկայի և ինֆորմացիոն թերմոդինամիկայի հետ անալոգիաներ</p>	4,194,840
<p>Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային (թեմատիկ) 21T-2G279 Բժշկական իզոտոպների արտադրության սարքավորման ավտոմատացում և ռոբոտացում</p>	8,057,544

Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային (թեմատիկ) 21T-2G079 Բարակ փնջերի տոմոգրաֆիա տատանվող լարի մոնիտորով	6,729,548
Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային (թեմատիկ) 21T-1C169 Մաքսիմների ոչ գծային օպտիկական հատկությունների տեսությունը	2,775,000
Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային (թեմատիկ) 21T-1C253 Օանր միջուկների հետ պրոտոնների փոխազդեցությունների հետազոտումը	6,808,000
Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային (թեմատիկ) 21T-2J133 Պիկովայրկյանային ճշտություններով նանկառուցվածքների քվանտային վիճակների կյանքի տևողությունների սենսոր	6,475,820
Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային (թեմատիկ) 21T-1C236 Գերնորերի բազմազանության ուսումնասիրությունը գալակտիկաներում դինամիկական կառուցվածքների տեսանկյունից	4,200,000
Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային (թեմատիկ) 21T-1C232 Մեխանոքիմիական եղանակով ստացված պերովսկիտային փոշիների հիմքով բարձր էֆֆեկտիվությամբ էժան արևային բջիջներ	9,601,007
Առաջատար հետազոտությունների աջակցության գիտական թեմաների 21AG-1C012 Բնական ռադիոակտիվություն և տիեզերական ճառագայթներ	29,191,473
Առաջատար հետազոտությունների աջակցության գիտական թեմաների 21AG-1C024 Ոչ կրիտիկական լարերը տարրական մասնիկների և պինդ մարմնի ֆիզիկայում	26,688,945
Առաջատար հետազոտությունների աջակցության գիտական թեմաների 21AG-1C028 Էլեկտրոն-Բոնային Կոլայդերի էլեկտրամագնիսական կալորիմետրի նախագծման ուսումնասիրություններ	37,655,104
Առաջատար հետազոտությունների աջակցության գիտական թեմաների 21AG-1C038 Ինֆորմացիայի տեսության մեթոդները վիճակագրական ֆիզիկայում և սվյալագիտությունում	26,614,315

<p>Առաջատար հետազոտությունների աջակցության գիտական թեմաների 21AG-1C060 Դուալություն տրամաչափային , բարձր սպինների և լարերի տեսություններում և անոմալիաներ</p>	<p>22,328,012</p>
<p>Առաջատար հետազոտությունների աջակցության գիտական թեմաների 21AG-1C062 Ինտեգրելիություն. նոր կիրառություններ տրամաչափային/լարերի տեսությունից մինչև պինդ մարմնի ֆիզիկա և օպտիկա</p>	<p>28,230,172</p>
<p>Առաջատար հետազոտությունների աջակցության գիտական թեմաների 21AG-1C084 ԲԲԴ հաշվարկներ B մեզոնների հազվագյուտ տրոհումների, օսցիլյացիաների և այլ պրոցեսների համար</p>	<p>26,688,040</p>
<p>Առաջատար հետազոտությունների աջակցության գիտական թեմաների 21AG-1C085 ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԹՎԱՅԻՆ ԵՎ ՖԵՆՈՄԵՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՄՈՏԵՑՈՒՄՆԵՐ ՇԲԷ ԳԱՄՄԱ-ՃԱՌԱԳԱՅԹՆԵՐԻ ԱՍՏՂԱՖԻԶԻԿԱՅՈՒՄ ԵՎ ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՃԱՌԱԳԱՅԹՆԵՐԻ ՖԻԶԻԿԱՅՈՒՄ</p>	<p>21,333,850</p>
<p>Գիտական խմբերի մեկնարկի կամ լաբորատորիաների (բաժինների) ամրապնդմանն աջակցության գիտական թեմա 21SCG-1C018 Աստղաֆիզիկական հետաքրքրություն ներկայացնող պրոտոն-միջուկային ռեակցիաների հետազոտումը C-18 ցիկլոտրոնի վրա</p>	<p>8,972,700</p>
<p>Գիտական խմբերի մեկնարկի կամ լաբորատորիաների (բաժինների) ամրապնդմանն աջակցության գիտական թեմա 21SCG-1C019 Պերովսկիտային արևային բջիջներ էներգետիկ անվտանգության և թափոնների նվազեցման նպատակով</p>	<p>10,035,938</p>
<p>«ՀՀ ԿԳՄՄՆ ԳԿ «Ասպիրանտների և երիտասարդ հայցորդների հետազոտությունների աջակցության ծրագիր - 2021» 21AA-1C020 Նոր կոմպոզիտային ջերմակարգավորիչ շերտերի ճառագայթաօպտիկական հատկությունների ուսումնասիրությունը</p>	<p>2,524,710</p>
<p>«ՀՀ ԿԳՄՄՆ ԳԿ «Ասպիրանտների և երիտասարդ հայցորդների հետազոտությունների աջակցության ծրագիր - 2021» 21AA-1C001 Կալեբյան փուլային տարածությունով ինտեգրվող համակարգեր</p>	<p>2,613,500</p>

Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային (թեմատիկ) 23-2PHD-1C008 «Դի-լեպտոնային» գույգերի ֆոտո- և էլեկտրո- ծնման ուսումնասիրությունը	6,166,159
Պետության կողմից ուսանողական նպաստների ձևով ուսման վարձի փոխհատուցում և կրթաթոշակների տրամադրում	10,074,400
Գիտական միջոցառումների կազմակերպում	8,634,833
Միջազգային համագործակցության ծրագրեր	85,900,219
<b>12. Ֆինանսական տարում օգտագործված միջոցների քննիչական չափը</b>	1,761,396,953
<b>13. Կանոնադրական նպատակների իրականացմանն ուղղված ծախսերի չափը</b>	1,636,301,154

**Նշումներ՝**

Ֆինանսական հաշվետվություններն ու ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ աուդիտն իրականացնող անձի (աուդիտորի) եզրակացությունը՝ 28 էջերից:  
էջերի քանակը

Հիմնադրամի տնօրեն \_\_\_\_\_  
ստորագրությունը, անունը, ազգանունը

Գլխավոր հաշվապահ \_\_\_\_\_  
ստորագրությունը, անունը, ազգանունը



**«Ա. Ի. ԱԼԻԽԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳԻՏԱԿԱՆ ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱ»**

**ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ**

**ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ**

**ԱՆԿԱԽ ԱՈՒԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ**

**2024թ.-ի ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ**



## ՋԻ ԷՄ ՔՈՆՍԱԼԹ ՍՊՐ

Աուդիտորական և խորհրդատվական ընկերություն

Էլ. հասցե՝ [consultgmllc@gmail.com](mailto:consultgmllc@gmail.com), վեբ կայք՝ [www.gmconsult.am](http://www.gmconsult.am), հեռ.՝ +37441451172

### ԱՆՎԱՆ ԱՌԻԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

#### «Ա. Ի. ԱԼԻԽԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳԻՏԱԿԱՆ ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԻՆ

##### ԿԱՐԾԻՔ

Մեր կողմից իրականացվել է «Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա» հիմնադրամի (այսուհետ՝ Հիմնադրամ) ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտը, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2024թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը, զուտ ակտիվներում փոփոխությունների մասին և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Հիմնադրամի՝ 2024թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

##### ԿԱՐԾԻՔԻ ՀԻՄՔԵՐ

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Անկախ ենք Հիմնադրամից՝ համաձայն Հաշվապահների միջազգային դաշնության պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրի (ՀՄԴ-ի Վարքագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելի՝ ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ վարքագծի պահանջների, կատարել ենք վարքագծի նկատմամբ մեր մյուս պարտականությունները՝ այդ պահանջների համաձայն: Համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

##### ՀԱՆԳԱՄԱՆՔԻ ՇԵՏՆԱԴՐՈՒՄ

Մենք ձեր ուշադրությունն ենք հրավիրում այն հանգամանքին, որ Հիմնադրամի որոշ հիմնական միջոցների կորստի մասով Հիմնադրամը հայտարարություն է ներկայացրել ոստիկանություն և գործը գտնվում է քննության փուլում: Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ գործը դեռևս գտնվում է քննության փուլում, Հիմնադրամը չի կարող հիմնական միջոցների և պաշարների կորուստը ճանաչել շահույթ կամ վնաս: Մեր կարծիքը չի ձևափոխել այս հարցի առնչությամբ:

##### ԱՅԼ ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ

Հիմնադրամի նախորդ՝ 2023թ. ֆինանսական հաշվետվությունները աուդիտի է ենթարկել «ՔՐՈՈՒ ԸՆԴ ԱՍՏՏՐՅԱՆՍ» ՍՊ ընկերությունը և իր 27.08.2024թ-ին թվագրված աուդիտորական եզրակացությամբ արտահայտել է չձևափոխված կարծիք՝ հանգամանքի շեշտադրումով:



## ՋԻ ԷՄ ՔՈՆՍԱԼԹ ՍՊԸ

Աուդիտորական և խորհրդատվական ընկերություն

Էլ. հասցե՝ [consultgmllc@gmail.com](mailto:consultgmllc@gmail.com), վեբ կայք՝ [www.gmconsult.am](http://www.gmconsult.am), հեռ.՝ +37441451172

### ՂԵՎԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՕՐԱԿԵՐՈՒՄ ՆԵՐԳՐԱՎՎԱԾ ԱՆՁԱՆՑ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Հիմնադրամի ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք զերծ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ ղեկավարությունը պատասխանատու է Հիմնադրամի անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, անընդհատ գործելուն առնչվող հարցերը բացահայտելու (եթե կիրառելի է), ինչպես նաև գործունեության անընդհատության ենթադրության վրա հիմնված հաշվառում վարելու համար, քանի դեռ ղեկավարությունը չի նախատեսում լուծարել Հիմնադրամը կամ դադարեցնել դրա գործունեությունը կամ չունի իրատեսական այլընտրանք, բացի նշվածները:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձիք պատասխանատու են Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

### ԱՌՌԻՏՈՐԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌՌԻՏԻ ՀԱՄԱՐ

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում՝ խարդախությունների կամ սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ներկայացնել աուդիտորի եզրակացություն, որը կներառի մեր կարծիքը: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր աստիճանի հավաստիացում է, սակայն այն երաշխիք չի հանդիսանում, որ ԱՄՍ-ների համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այդպիսիք կան: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, եթե ակնկալվում է, որ դրանք առանձին-առանձին կամ միասին վերցված կարող են ազդել այս ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների դրանց հիման վրա կայացրած տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համապատասխան իրականացվող աուդիտի շրջանակներում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն ամբողջ աուդիտի ընթացքում: Բացի այդ, մենք.

- Բացահայտում և գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին ուղղված աուդիտորական ընթացակարգեր և ձեռք ենք բերում բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար: Խարդախության արդյունք հանդիսացող էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով առաջացած խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, փաստաթղթերի կեղծում, միտումնավոր բացթողումներ, կեղծ հայտարարությունների տրամադրում կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- Պատկերացում ենք կազմում աուդիտին առնչվող ներքին վերահսկողության վերաբերյալ, որպեսզի մշակենք համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ՝ Հիմնադրամի ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:



## ՋԻ ԷՄ ՔՈՆՍԱԼԹ ՍՊԸ

Աուդիտորական և խորհրդատվական ընկերություն

Էլ. հասցե՝ [consultgmlc@gmail.com](mailto:consultgmlc@gmail.com), վեբ կայք՝ [www.gmconsult.am](http://www.gmconsult.am), հեռ.՝ +37441451172

- ✦ Գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճությունը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարված հաշվապահական գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- ✦ Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների հիման վրա հետևություն ենք անում, թե արդյոք առկա՞ է իրադարձությունների կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած առաջացնել Հիմնադրամի անընդհատ գործելու հնարավորության վերաբերյալ: Եթե գալիս ենք եզրահանգման, որ գոյություն ունի էական անորոշություն, պետք է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրենք ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե նման բացահայտումները պատշաճ կերպով ներկայացված չեն, պետք է ձևափոխենք կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա իրադարձությունները կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել նրան, որ Հիմնադրամը կորցնի իր անընդհատ գործելու կարողությունը:
- ✦ Գնահատում ենք ընդհանուր առմամբ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, և արդյո՞ք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են դրանց հիմքում ընկած գործարքներն ու իրադարձությունները այն ձևով, որն ապահովում է ճշմարիտ ներկայացումը:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ, մենք հաղորդակցում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց հետ աուդիտի պլանավորված շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված էական թերացումների վերաբերյալ, որոնք ներառում են աուդիտի ընթացքում մեր կողմից բացահայտված ներքին վերահսկողության կարևոր թերությունները:

Ք. Երևան, 23.05.2025թ.

ՋԻ ԷՄ ՔՈՆՍԱԼԹ ՍՊԸ

Գլխավոր տնօրեն



Գոհար Մարգարյան

Որակավորված աուդիտոր՝

Գայանե Թովմասյան

## ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Հոգաբարձուների խորհրդի կազմը՝ 2024թ.դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ	3
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔԻ ՄԱՍԻՆ	4
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ԶՈՒՏ ԱԿՏԻՎՆԵՐՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ	5
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ	6
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	7
1. Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն	7
2. Պատրաստման հիմքերը	7
3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն	9
4. Նվիրաբերությունից եկամուտ	14
5. Այլ եկամուտ	15
6. Այլ ծախսեր	15
7. Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	15
8. Հիմնական միջոցներ	16
9. Պաշարներ	18
10. Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	18
11. Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	18
12. Հետաձգված հարկ	18
13. Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ	19
14. Կրեդիտորական պարտքեր	19
15. Պահուստներ	20
16. Հետհաշվեկշռային իրադարձություններ	20
17. Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ	20
18. Ֆինանսական գործիքներ	20
19. Ֆինանսական ռիսկի կառավարման ուղղություններ	21
20. Իրական արժեքի չափում	22
21. Պայմանականություններ	23
22. Կապակցված կողմեր	24

## Հոգաբարձուների խորհրդի կազմը՝ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

«Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ)»  
հիմնադրամի Հոգաբարձուների խորհրդի նախագահն է ՀՀ ԿԳՄՄՆ բարձրագույն կրթության և  
գիտության կոմիտեի նախագահ Սարգիս Հայոցյանը:

Հիմնադրամի հոգաբարձուներն են.

### **Ռուբեն Մկրտչյան**

Ա. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական  
լաբորատորիայի առաջատար գիտաշխատող

### **Արամ Պապոյան**

Հայաստանի Հանրապետության  
գիտությունների ազգային ակադեմիայի  
ֆիզիկական հետազոտությունների  
ինստիտուտի տնօրեն

### **Խաչատուր Ներկարարյան**

Երևանի պետական համալսարանի ԳԲՀ  
ռադիոֆիզիկայի և հեռահաղորդակցության ամբիոնի  
պրոֆեսոր

### **Ռաֆայել Բարխուդարյան**

Երևանի պետական համալսարանի  
գիտական հարցերի գծով պրոռեկտոր

### **Սամվել Կարաբեկյան**

Հայաստանի Հանրապետության գիտությունների  
ազգային ակադեմիայի Զարգացման ծրագրերի և  
մշտադիտարկման վարչության գիտական կադրերի  
պատրաստման ծրագրերի պատասխանատու

### **Հրայր Մարուքյան**

Ա. Ալիխանյանի անվան ազգային  
գիտական լաբորատորիայի  
փորձարարական ֆիզիկայի բաժանմունքի  
վարիչ

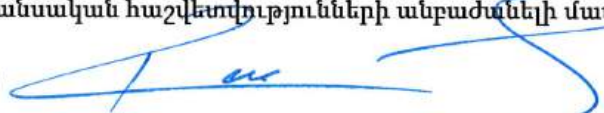
## ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ

### Հազար դրամ

	Ծնթ.	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ակտիվներ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	8	2,738,790	2,818,834
Ոչ նյութական ակտիվներ		5,631	3,697
Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվներ ձեռք բերելու նպատակով			1,082
		2,744,421	2,823,613
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	9	124,769	135,242
Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	10	27,981	31,725
Ժամկետային ավանդներ		5,000	
Դրամական միջոցներ		560,019	202,507
		717,769	369,474
Ընդամենը ակտիվներ		3,462,190	3,193,087
Զուտ ակտիվներ և պարտավորություններ			
Զուտ ակտիվներ			
Վերագնահատման պահուստ		1,266,820	1,333,495
Կուտակված արդյունք		806,995	663,657
		2,073,815	1,997,152
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	11	623,137	586,883
Պահուստներ	15	1,193	
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	12	248,378	266,701
		872,708	853,584
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ	13	349,876	238,202
Կրեդիտորական պարտքեր	14	86,119	58,403
Պահուստներ	15	79,672	45,746
		515,667	342,351
Ընդամենը զուտ ակտիվներ և պարտավորություններ		3,462,190	3,193,087

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2025թ. մայիսի 23-ին: 6-24 էջերի ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

Տնօրեն՝ Գևորգ Քառյան



Գլխավոր հաշվապահ՝  
(փորձագետ հաշվապահ)

Անի Բաղդամյան




**ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ**  
**ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔԻ ՄԱՍԻՆ**

Հազար դրամ	Ծնթ.	2024թ. դեկտեմբերի 31- ի դրությամբ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Նվիրատվություններից եկամուտ	4	1,721,487	2,019,692
Այլ եկամուտ	5	427,493	180,645
Աշխատավարձ և հատուցումներ աշխատակիցներին		(1,295,363)	(1,240,772)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա		(284,897)	(616,497)
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր		(113,774)	(129,206)
Զփոխհատուցվող հարկերից ծախսեր		(10,482)	(1,136)
Նյութական ծախսեր		(172,055)	(115,192)
Գործուղում և ուսուցում		(29,882)	(5,254)
Գիտական ծախսեր		(47,210)	(47,033)
Այլ ծախսեր	6	(102,812)	(113,390)
Ֆինանսական եկամուտ		92,505	(68,143)
Այլ ֆինանսական արդյունք		(1,147)	6,562
Արդյունք մինչև հարկերը		91,358	(61,581)
Շահութահարկի գծով փոխհատուցում	7	(14,695)	11,535
<b>Տարվա արդյունք</b>		<b>76,663</b>	<b>(50,046)</b>

**ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ  
 ԶՈՒՏ ԱԿՏԻՎՆԵՐՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ**

Հազար դրամ	Վերազնահատման պահուստ	Կուտակված արդյունք	Ընդամենը
<b>2022թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</b>	<b>1,364,572</b>	<b>682,624</b>	<b>2,047,196</b>
<b>Տարվա արդյունք</b>	-	(50,044)	(50,044)
Վերազնահատման պահուստի իրացում	(31,077)	31,077	-
<b>2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</b>	<b>1,333,495</b>	<b>663,657</b>	<b>1,997,152</b>
Տարվա արդյունք	-	76,663	76,663
Վերազնահատման պահուստի իրացում	(66,675)	66,675	-
<b>2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</b>	<b>1,266,820</b>	<b>806,995</b>	<b>2,073,815</b>

**ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ**  
**ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ**

Հազար դրամ	2024թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված տարի	2023թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված տարի
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Տարվա արդյունք	76,621	(50,046)
Ճշգրտումներ՝		
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	284,897	585,070
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից (օգուտ)/վնաս		2,605
Շնորհներից եկամուտ	(1,721,487)	(2,019,275)
Շահութահարկի գծով փոխհատուցում	14,696	(11,535)
<b>Չօգտագործված արձակուրդի գծով պահուստ</b>	<b>35,119</b>	<b>2,505</b>
Փոխարժեքային տարբերությունից (օգուտ)/վնաս	1,148	(6,562)
Գործառնական արդյունք նախքան շրջանառու կապիտալի փոփոխությունները	<b>(1,309,006)</b>	<b>(1,497,238)</b>
Պաշարների փոփոխություն	10,473	79,354
Դեբիտորական պարտքերի և կանխավճարների փոփոխություն	3,792	41,013
Կրեդիտորական պարտքերի փոփոխություն	(2,500)	(53,808)
Ակտիվներին վերաբերող շնորհների փոփոխություն	10,642	23,953
Գործառնական գործունեությունից ստացված/ (գործունեության համար օգտագործված) դրամական միջոցներ	<b>(1,286,599)</b>	<b>(1,406,726)</b>
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Ժամկետային ավանդներ	(5,000)	
Ստացված շնորհներ	1,775,075	1,574,616
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(125,278)	(136,022)
Ներդրումային գործունեությունից ստացված/ (գործունեության համար օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ	1,644,797	1,438,594
Դրամական միջոցների զուտ աճ/(նվազում)	358,198	31,868
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	(686)	2,112
Դրամարկղում և բանկերում մնացորդներ տարվա սկզբում	202,507	168,527
Դրամարկղում և բանկերում մնացորդներ տարվա վերջում	<b>560,019</b>	<b>202,507</b>

## ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

### 1. Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ)» հիմնադրամը (Հիմնադրամ) հիմնադրվել է 1943թ.-ին՝ եղբայրներ Աբրահամ և Արտեմ Ալիխանյանների կողմից, որպես Երևանի պետական համալսարանի մասնաճյուղ:

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2011թ. սեպտեմբերի 1-ի թիվ 1301-Ն որոշման համաձայն «Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունը վերակազմավորվել է որպես «Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ)» հիմնադրամ:

2011թ. դեկտեմբերի 6-ին կազմված փոխանցման ակտով Հիմնադրամին որպես իրավահաջորդի, փոխանցվել են ՊՈԱԿ-ի 2011թ. հոկտեմբերի 1-ի դրությամբ ունեցած ակտիվներն ու պարտավորությունները:

Հիմնադրամի գործող կանոնադրությունը նոր խմբագրությամբ գրանցվել է 2012թ.-ի հոկտեմբերի 19-ին ՀՀ իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի կենտրոնական մարմնի կողմից :Հիմնադրամի իրավաբանական հասցեն է ՀՀ,ք. Երևան, Ալիխանյան Եղբայրներ փողոց 2:

Հիմնադրամի բարձրագույն կառավարման մարմինն է Հոգաբարձուների խորհուրդը: Հոգաբարձուների խորհուրդը բաղկացած է 7 անդամից (2023թ.՝ 7 անդամ): Խորհրդի նախագահն է Հայաստանի Հանրապետության ԿԳՄՍՆ բարձրագույն կրթության և գիտության կոմիտեի նախագահ Սարգիս Հայրոյանը:

Հիմնադրամի գործունեության հիմնական նպատակներն են՝

- 1) գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության իրականացումը.
- 2) գիտատեխնոլոգիական և ինովացիոն գործունեության իրականացումը.
- 3) բարձր որակավորման գիտական և գիտամանկավարժական (ներառյալ մագիստրական և ասպիրանտական) կադրերի պատրաստման գործունեության իրականացումը:

Հիմնադրամում աշխատողների ցուցակային թիվը 2024թ.դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 339 աշխատակից (2023թ.-ին 354):

### 2. Պատրաստման հիմքերը

#### 2.1 Համապատասխանություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն, ինչպես հրապարակվել է Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից:

#### 2.2 Ծանաչման հիմքեր

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի սկզբունքով, բացառությամբ շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերազնահատված արժեքով:

#### 2.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (դրամ), որն էլ հանդիսանում է Հիմնադրամի գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Հիմնադրամի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով, քանի որ, ղեկավարության համոզմամբ, այս արժույթն առավել օգտակար է Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների

**«Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ)» հիմնադրամ  
2024թ-ի տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններ**

համար: Դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

**2.4 Գնահատումների և դատողությունների կիրառում**

ՖՀՄՍ-ին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որպեսզի Հիմնադրամի ղեկավարությունը կարևոր գնահատումներ և ենթադրություններ կատարի, որոնք ազդեցություն են գործում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների գումարների, ինչպես նաև հաշվետու տարվա եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա: Առավել մեծ դատողություն պահանջող և բարդություն ներկայացնող էական ոլորտները, կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրություններն ու գնահատումներն էական են ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 17-ում: Չնայած ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են ղեկավարության կողմից ներկա ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկացված լինելու վրա, այդ հաշվապահական գնահատականները, որպես կանոն, հազվադեպ են համապատասխանում իրական արդյունքներին: Հետևաբար, կատարված ենթադրությունները և դատողությունները համապատասխանաբար կծզրտվեն այն տարում, որում պայմանները կփոխվեն

**2.5 Նոր և վերանայված ստանդարտների ընդունում**

Ընթացիկ տարում Հիմնադրամն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2024թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) և ՀՀՄՍԽ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

Նշված փոփոխությունների բնույթը և ազդեցությունը բացահայտված են ստորև: Չնայած այս նոր ստանդարտները և փոփոխությունները առաջին անգամ կիրառելի են 2024թ. ընթացքում, դրանք էական ազդեցություն չեն ունեցել Հիմնադրամի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- «Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ» (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություններ),
- «Վարձակալության գծով պարտավորությունը վաճառք և հետադարձ վարձակալությամբ գործարքներում» (ՖՀՄՍ 16 փոփոխություններ),
- «Մատակարարման շղթայի ֆինանսավորման մեխանիզմներ» (ՀՀՄՍ 7 և ՖՀՄՍ 7 փոփոխություններ),
- «Կովենանտով ոչ ընթացիկ պարտավորություններ» (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություններ)

**Ներդրոհիշյալ նոր ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառելի են 2025թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, ղեկավարության կանխատեսմամբ որևէ էական ազդեցություն չեն ունենա Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:**

- «Փոխանակելիության բացակայություն» (ՀՀՄՍ 21 փոփոխություն)
- «Ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման փոփոխություններ» (ՖՀՄՍ 9 և ՖՀՄՍ 7 փոփոխություններ)
- ՖՀՄՍ 18 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում և բացահայտում»
- ՖՀՄՍ 19 «Դուստր ձեռնարկություններ առանց հանրային հաշվետվողականության. բացահայտումներ»

**2.6 Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաներկայացում**

Հիմնադրամը կիրառում է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները և իրականացնում է նախորդ տարիների սխալների ուղղումը հետընթաց՝ դրանց հայտնաբերումից հետո թողարկման համար հայտարարված ֆինանսական հաշվետվությունների առաջին փաթեթում՝ վերահաշվարկելով ներկայացված նախորդող ժամանակաշրջանների համեմատելի այն գումարները, որոնցում տեղի է ունեցել սխալը, կամ եթե սխալը տեղի է ունեցել նախքան ամենավաղ ներկայացված ժամանակաշրջանը, այդ դեպքում՝ վերահաշվարկելով ներկայացված ամենավաղ

**«Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ)» հիմնադրամ  
2024թ-ի տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններ**

Նախորդող ժամանակաշրջանի համար ակտիվների, պարտավորությունների և սեփական կապիտալի սկզբնական մնացորդները: Ֆինանսական հաշվետվությունները, ներառյալ նախորդ տարիների համադրելի տեղեկատվությունը, ներկայացված են այնպես, կարծես ուղղումը կատարվել է այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում առաջացել է դրա կատարման անհրաժեշտությունը: Հետևաբար, յուրաքանչյուր ներկայացված ժամանակաշրջանին վերաբերող ուղղման գումարը վերագրվում է այդ տարվա ֆինանսական տեղեկատվությանը:

**3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն**

**3.1 Արտարժույթ**

**Արտարժույթով գործարքներ**

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Հիմնադրամի համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված փոխարժեքը: Ոչ դրամային հոդվածները չեն վերահաշվարկվում և չափվում են պատմական արժեքով (հաշվարկվում են՝ օգտագործելով գործարքի օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքը), բացառությամբ իրական արժեքով հաշվառվող և արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածների, որոնք վերահաշվարկվում են իրական արժեքի չափման օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքով:

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում:

Ստորև ներկայացվում է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում Հիմնադրամի կողմից օգտագործված տարեվերջյան փոխարժեքները.

Արտարժույթի տեսակ	ՀՀ ԿԲ-ի միջին հաշվարկային փոխարժեքը	
	31.12.2024թ-ի դրությամբ	31.12.2023թ-ի դրությամբ
1 ԱՄՆ դոլար	396,56 ՀՀ դրամ	404,79 ՀՀ դրամ
1 ԵՎՐՈ	413,89 ՀՀ դրամ	447,90 ՀՀ դրամ
1 Շվեյցարական ֆրանկ	439,60 ՀՀ դրամ	483,45 ՀՀ դրամ
1Բրիտանական ֆունտ ստեռլինգ	499,27 ՀՀ դրամ	515,38 ՀՀ դրամ
1Ռուբլի	3,71 ՀՀ դրամ	4,5 ՀՀ դրամ

**3.2 Հիմնական միջոցներ**

Հիմնադրամի շենքերը և շինությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված են վերագնահատված արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է վերագնահատման օրվա դրությամբ հիմնական միջոցի իրական արժեքը՝ հանած հետագա կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները: Ցանկացած կուտակված մաշվածություն վերագնահատման օրը բացառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքից և ակտիվի վերագնահատված արժեքում ներկայացվում է զուտ արժեքը: Վերագնահատումներն իրականացվում են բավարար պարբերականությամբ անկախ գնահատողների կողմից այնպես, որ հաշվեկշռային արժեքն էականորեն չտարբերվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ իրական արժեքից:

Հիմնական միջոցների վերագնահատումից արժեքի աճը վերագրվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին և արտացոլվում է պահուստներում՝ որպես վերագնահատման պահուստ: Սակայն, եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, այն ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում՝ որպես եկամուտ այն չափով, որով նախկինում նվազումը ճանաչվել էր որպես ծախս: Երբ հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում այն չափով, որը գերազանցում է նույն ակտիվի գծով նախորդ վերագնահատումից առաջացած վերագնահատման աճը:

Վերագնահատումից աճը ճանաչվում է կուտակված արդյունքում Հիմնադրամի կողմից ակտիվի օգտագործմանը զուգահեռ: Կուտակված արդյունքում ճանաչված վերագնահատումից աճն իրենից ներկայացնում է ակտիվի

**«Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ)» հիմնադրամ  
2024թ-ի տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններ**

վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության տարբերությունը: Վերագնահատված հիմնական միջոցի միավորի իրացման կամ դուրսգրման դեպքում վերագնահատման պահուստում դրա գծով առկա վերագնահատումից աճն ուղղակիորեն վերագրվում է կուտակված շահույթին:

Հիմնական միջոցների այլ դասերը հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը, որոնք ենթակա չեն վերադարձման և ուղղակիորեն վերագրվող ծախսումներ: Երբ հիմնական միջոցների միավորը բաղկացած է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, դրանք հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցի առանձին միավորներ:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի և ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է ժամանակաշրջանի արդյունքում:

Հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ դրանք ավելացնում են հիմնական միջոցի միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները: Բոլոր այլ ծախսումները, ներառյալ պահպանման և վերանորոգման ծախսումները, ճանաչվում են եկամուտներում և ծախսերում՝ կատարվելու ժամանակաշրջանում:

Մաշվածությունը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն պահից, երբ ակտիվը դառնում է մատչելի՝ իր նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու համար: Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Շենքեր, շինություններ	20 տարի
Ամրացված հիմնական միջոցներ	20 տարի
Մեքենա-սարքավորումներ	5 տարի
Փոխանցող հարմարանքներ	5 տարի
Արտադրատնտեսական գույք	5 տարի
Համակարգչային տեխնիկա	1 տարի
Այլ հիմնական միջոցներ	5 տարի

### 3.3 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Հիմնադրամի կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները և գլխավորապես ներառում են կոնցեսիոն իրավունքներն ու կապիտալացված համակարգչային ծրագրային ապահովումը: Ձեռք բերված համակարգչային ծրագրային ապահովման արտոնագրերը կապիտալացվում են, հաշվի առնելով այն ծախսումները, որոնք կատարվել են դրանք ձեռք բերելու և շահագործման մեջ դնելու համար:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, որը կազմում է 10 տարի համակարգչային ծրագրի համար:

### 3.4 Պաշարներ

Պաշարները հաշվառվում են ինքնարժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով: Իրացման զուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ձևավորվող գինն է՝ հանած վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները: Պաշարների ինքնարժեքը հաշվարկվում է օգտագործելով միջին կշռված արժեքի մեթոդը, և ներառում է պաշարների ձեռքբերման, ինչպես նաև դրանք իրենց ներկայիս վիճակին և գտնվելու վայր հասցնելու ծախսերը:

### 3.5 Ֆինանսական գործիքներ

#### Ճանաչում, սկզբնական չափում և ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ Հիմնադրամը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվներն ապաճանաչվում են, երբ լրանում են ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները, կամ այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվները բոլոր նշանակալից ռիսկերով ու հատուցումներով փոխանցվում են երրորդ կողմին:

Ֆինանսական պարտավորությունները ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարվում են, վճարման ենթակա չեն, չեղյալ են ճանաչվել կամ լրացել է դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը:

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ այն ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք սկզբնապես դասակարգվում են որպես ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով:

#### Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և հետագա չափումը

Հետագա չափումն իրականացնելու համար ֆինանսական ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ բաժանվում են հետևյալ կատեգորիաների.

- փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր,
- ֆինանսական ակտիվներ՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ:

Ֆինանսական ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ վերագրվում են տարբեր կատեգորիաների՝ կախված գործիքի բնույթից և նպատակից: Ֆինանսական գործիքի կատեգորիան համապատասխանեցվում է այն սկզբունքին, որով չափվում է տվյալ գործիքը և այն հանգամանքին, թե արդյոք առաջացող եկամուտը և ծախսերը ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Հիմնադրամի ֆինանսական ակտիվները, ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ծանոթագրություն 18.2-ում:

Ընդհանուր առմամբ, Հիմնադրամի բոլոր ֆինանսական ակտիվները ճանաչվում են՝ օգտագործելով վերջնահաշվարկի ամսաթվի հաշվառումը: Ֆինանսական ակտիվների հետ կապված բոլոր ծախսերը և եկամուտները որոնք ճանաչվում են արդյունքում, ներկայացվում են «Ֆինանսական ծախս», «Ֆինանսական եկամուտ» կամ «Այլ ֆինանսական արդյունքներ» հոդվածներում:

#### Փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր

Փոխառություններն ու դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք չեն գնանշվում ակտիվ շուկայում և ներառում են առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը, ինչպես նաև մնացորդները դրամարկղում և բանկերում:

#### Դեբիտորական պարտքեր

Ընթացիկ դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ հանած արժեզրկման պահուստը: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման պահուստը ստեղծվում է այն ժամանակ, երբ առկա է օբյեկտիվ ապացույց, որ Հիմնադրամը սկզբնապես սահմանված ժամկետներում չի կարող հավաքագրել վերադարձման ենթակա բոլոր գումարները: Դեբիտորի զգալի ֆինանսական դժվարությունները, վճարման հետաձգումը և վճարումների ուշացումները ցուցանիշ են այն բանի, որ առևտրային

**«Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ)» հիմնադրամ  
2024թ-ի տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններ**

դեբիտորական պարտքն արժեզրկված է: Պահուստի գումարը ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերությունն է:

Պահուստի մնացորդը ճշգրտվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի արդյունքում՝ ծախսի կամ եկամտի ճանաչման միջոցով: Հաճախորդի հաշվի մնացորդից դուրս գրվող ցանկացած գումար նվազեցվում է առկա կասկածելի դեբիտորական պարտքի պահուստից: Բոլոր դեբիտորական պարտքերը, որոնց հավաքագրումը գնահատվում է անհավանական, դուրս են գրվում:

**Դրամական միջոցներ**

Դրամական միջոցները ներառում են կանխիկ միջոցները և բանկային հաշիվների մնացորդները: Հիմնադրամը հաշվետու տարում կանխիկով գործարքներ չի իրականացրել:

**Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ**

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով, ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են և ներառում են առևտրային բանկերում ավանդները: Ներդրումները դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, եթե Հիմնադրամի ղեկավարությունը մտադրված է պահել դրանք մինչև դրանց մարման ժամկետը:

**Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և հետագա չափումը**

Հիմնադրամի ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են կրեդիտորական պարտքերը: Հիմնադրամի ֆինանսական պարտավորությունները, ըստ կատեգորիաների, ներկայացված են ծանոթագրություն 18.2-ում:

**Կրեդիտորական պարտքեր**

Կրեդիտորական պարտքերը ճանաչվում են իրական արժեքով, հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

**3.6 Պետական շնորհներ**

Պետական շնորհը չի ճանաչվում, քանի դեռ չկա հիմնավորված երաշխիք, որ Հիմնադրամը կատարելու է դրան կից բոլոր պայմանները, և որ շնորհը ստացվելու է:

Պետական շնորհները, որոնց հիմնական պայմանը Հիմնադրամի կողմից ոչ ընթացիկ ակտիվներ գնելը, կառուցելը կամ այլ կերպ ձեռք բերելն է, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ և սխտեմատիկորեն փոխանցվում են տարվա արդյունք՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

Այլ պետական շնորհները ճանաչվում են սխտեմատիկ հիմունքով եկամուտ այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում դրանք փոխհատուցում են համապատասխան ծախսումները, որոնց համար դրանք ստացվել են:

Պետական շնորհը, որը հատկացվում է Հիմնադրամին՝ ի հատուցում արդեն կրած ծախսերի կամ վնասների, կամ որպես շտապ ֆինանսական օգնություն՝ առանց հետագա համապատասխան ծախսումներ կրելու, ճանաչվում է որպես եկամուտ այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, երբ դառնում է ստացման ենթակա:

**3.7 Շահութահարկ**

Ընթացիկ շահութահարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվետու ամսաթվին գործող կամ ըստ էության գործող հարկային դրույքաչափերով՝ հաշվի առնելով նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և շահութահարկի հաշվարկման ժամանակ օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար: Հետաձգված հարկային ակտիվները պետք է ճանաչվեն բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը: Այսպիսի հետաձգված հարկային

**«Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ)» հիմնադրամ  
2024թ-ի տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններ**

ակտիվներն ու պարտավորությունները չեն ճանաչվում, եթե ժամանակավոր տարբերությունն առաջանում է գույքի սկզբնական ճանաչումից կամ այլ ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից այնպիսի գործարքում, որը գործարքի պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական շահույթի, ոչ էլ՝ հարկվող շահույթի վրա (բացի ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներից):

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ Հիմնադրամը կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնց կիրառման մեջ լինելն ակնկալվում է ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հինգ ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումն արտացոլում է հարկային հետևանքները, որոնք երևան են գալու կախված այն եղանակից, որով Հիմնադրամը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

**3.8 Հատուցումներ աշխատակիցներին**

Կարճաժամկետ հատուցումներն աշխատակիցներին այն հատուցումներն են, որոնք ենթակա են մարման ամբողջությամբ տարեկան այն հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում, որում աշխատակիցները մատուցել են համապատասխան ծառայությունները: Դրանք ներառում են՝

- (ա) աշխատավարձերը և պարգևավճարները,
- (բ) վճարովի տարեկան արձակուրդները և անաշխատունակության հետ կապված վճարովի արձակուրդները,

Երբ աշխատակիցները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Հիմնադրամին մատուցում են ծառայություններ, Հիմնադրամը աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չգեղջկված գումարը, որն ակնկալվում է վճարել այդ ծառայությունների դիմաց, ճանաչում է՝

- (ա) որպես պարտավորություն (հաշվեգրված ծախս)՝ արդեն վճարված ցանկացած գումար հանելուց հետո: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների չգեղջկված գումարը, Հիմնադրամը պետք է ճանաչի այդ տարբերությունը որպես ակտիվ (կանխավճարված ծախս)՝ այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի ապագա վճարումների կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի,
- (բ) որպես ծախս, եթե գումարը չի ներառվել այլ ակտիվի արժեքի մեջ:

**Վճարովի բացակայություններ**

Վճարովի բացակայությունների ձևով աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են հետևյալ կերպ.

- (ա) կուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքները ապագա վճարովի բացակայությունների նկատմամբ,
- (բ) չկուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում:

**Պարգևավճարներ**

Պարգևավճարների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են միայն այն ժամանակ, երբ Հիմնադրամն ունի այդպիսի վճարումներ կատարելու ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և պարտականությունը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ներկա պարտականություն գոյություն ունի այն և միայն այն դեպքում, երբ Հիմնադրամը վճարում չկատարելու ոչ մի իրատեսական այլընտրանք չունի:

**3.9 Հասույթի և եկամտի ճանաչում**

Հիմնադրամի եկամուտները գոյանում են ստացված շնորհներից, Հիմնադրամի կողմից ծառայությունների մատուցումից և այլ աղբյուրներից:

**Շնորհներից եկամուտ**

Այս եկամուտը ճանաչվում է, երբ առկա է հիմնավորված երաշխիք, որ շնորհը ստացվելու է կամ երբ այն փաստացի ստացվել է: Այս եկամուտը ներառվում է “Նվիրատվություններից եկամուտ” հոդվածում (տես՝ ծանոթ. 3.6):

**Ծառայությունների մատուցումից եկամուտ**

Ծառայությունների մատուցումից եկամուտը ճանաչվում է, երբ ծառայությունները մատուցված են, ինչը հիմնավորվում է ստացող գործընկերոջ կողմից ստորագրված փաստաթղթերով: Այս եկամուտը ներառվում է ‘այլ եկամուտ’ հոդվածում:

**Ապրանքների վաճառք**

Ապրանքների վաճառքից ստացված հասույթը ճանաչվում է, երբ բավարարվում են հետևյալ բոլոր պայմանները.

- Հիմնադրամը գնորդին է փոխանցել ապրանքների սեփականության հետ կապված ռիսկերի և հատույցների նշանակալի մասը,
- Հիմնադրամը չի պահպանում ո՛չ կառավարման շարունակական մասնակցություն, որը սովորաբար բխում է սեփականության իրավունքից, ո՛չ էլ՝ վաճառված ապրանքների նկատմամբ արդյունավետ վերահսկողություն,
- հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթի գումարը,
- հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն Հիմնադրամ,
- հնարավոր է արժանահավատորեն չափել գործարքի հետ կապված կատարված կամ կատարվելիք ծախսումները:

**Վարձակալական եկամուտ**

Ներդրումային գույքից վարձակալական եկամուտը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

**3.10 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ**

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության նպատակով՝ դրամական միջոցների համարժեքները կարճա-ժամկետ, բարձր իրացվելի ներդրումներն են, որոնք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ: Դրամական միջոցների համարժեքները պահվում են կարճաժամկետ դրամական պարտավորությունները բավարարելու նպատակով, այլ ոչ թե ներդրման կամ այլ նպատակներով: Հիմնադրամը դասակարգում է ներդրումները որպես դրամական միջոցների համարժեքներ այն դեպքում, եթե դրանք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ:

**4. Նվիրաբերությունից եկամուտ**

Հազար դրամ	2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներից (տես՝ ծանոթ. 11)	161,996	471,750
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներից (տես՝ ծանոթ. 11)	1,559,491	1,547,942
	<u>1,721,487</u>	<u>2,019,692</u>

**«Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ)» հիմնադրամ  
2024թ-ի տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններ**

**5. Այլ եկամուտ**

Հազար դրամ	2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ապրանքների վաճառքից եկամուտ	3,168	62,319
Վարձակալությունից եկամուտ	63,684	43,574
Հիմնական միջոցների իրացումից եկամուտ	283	17,834
Պաշարների ավելցուկից եկամուտ	324,122	49,383
Այլ եկամուտ	36,196	7,535
	<u>427,453</u>	<u>180,645</u>

**6. Այլ ծախսեր**

Հազար դրամ	2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Իրացման ծախսեր	11,400	10,720
Առդիտորական և խորհրդատվական ծախսեր	4,763	2,383
Անվտանգության և պահնորդական ծախսեր	19,444	23,075
Այլ	67,205	77,212
	<u>102,812</u>	<u>113,390</u>

**7. Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)**

Հազար դրամ	2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ընթացիկ հարկ	(33,018)	-
Հետաձգված հարկ	18,323	11,535
	<u>(14,695)</u>	<u>11,535</u>

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրումը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)
Արդյունք մինչև հարկումը (համաձայն ՖՀՄՍ)	91,358		(61,581)	
Շահութահարկ՝ 18% դրույքաչափով (2023թ.՝ 18%)	(16,444)	18.0	11,085	18.0
(Չհարկվող եկամուտ)/ չնվազեցվող ծախսեր, զուտ	1,749	(1.91)	450	(1)
Շահութահարկի գծով ծախս/(փոխհատուցում)	(14,695)	(16.09)	11,535	17.0

«Ա. Բ. Ալիսանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ)» հիմնադրամ  
2024թ-ի տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններ

8. Հիմնական միջոցներ

Հազար դրամ	Հոդա մասեր	Շենքեր և շինություններ	Ամրացված հիմնական միջոցներ	Մեքենաներ և սարքավորումներ	Տրանսպորտային միջոցներ	Արտադրական, տնտեսաան և այլ գույք	Շահագործման մեջ չգտնվող հիմնական միջոցներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
Սկզբնական և վերագնահատված արժեք									
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	35,762	3,177,376	784,303	1,428,999	63,511	26,637	16,995	281,811	5,815,394
Ավելացում					-	-	132,702	1,727	134,429
Կապիտալացում				55	46	-	1,183	-	1,284
Ներքին տեղաշարժ				31,949	-	4,698	(132,185)	95,538	-
Դուրս գրում				(3,528)	(1,286)	(17)	(1,967)	(1,229)	(8,027)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	35,762	3,177,376	784,303	1,457,475	62,271	31,318	16,728	377,847	5,943,080
Ավելացում						255	121,247	82,678	204,180
Կապիտալացում									
Ներքին տեղաշարժ				17,197		2,003	(121,567)	102,367	0
Դուրս գրում				(9)				(1)	(10)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	35,762	3,177,376	784,303	1,474,663	62,271	33,576	16,408	562,891	6,147,250
Կուտակված մաշվածություն և արժեզրկում									
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)		(1,663,376)	(15,473)	(734,058)	(63,280)	(19,514)	-	(49,057)	(2,544,758)
Տարվա մաշվածություն		(420,285)	(16,124)	(107,167)	(58)	(2,022)	-	(39,254)	(584,910)
Դուրս գրում		-	-	3,473	1,286	17	-	646	5,422

«Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ)» հիմնադրամ  
2024թ-ի տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններ

<b>2023թ.դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</b>		<b>(2,083,661)</b>	<b>(31,597)</b>	<b>(837,752)</b>	<b>(62,052)</b>	<b>(21,519)</b>	<b>-</b>	<b>(87,665)</b>	<b>(3,124,246)</b>
Ներքին տեղաշարժ		134,841	(134,841)						
Տարվա մաշվածություն		(110,284)	(15,377)	(97,957)	(72)	(1,709)	-	(58,825)	(284,224)
Դուրս գրում				9				1	10
<b>2024թ.դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</b>		<b>(2,059,104)</b>	<b>(181,815)</b>	<b>(935,700)</b>	<b>(62,124)</b>	<b>(23,228)</b>	<b>-</b>	<b>(146,489)</b>	<b>(3,408,460)</b>
<b>Հաշվեկշռային արժեք</b>									
<b>2023թ.դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</b>	35,762	1,093,715	752,706	619,723	219	9,799	16,728	290,182	2,818,834
<b>2024թ.դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</b>	35,762	1,118,272	602,488	538,963	147	10,348	16,408	416,402	2,738,790

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Հիմնադրված գրավադրված հիմնական միջոցներ չունի: 2024թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 947,680 հազար դրամ սկզբնական արժեք ունեցող հիմնական միջոցներ (2023թ-ին՝ 844,550) հաշվառվում են զրո հաշվեկշռային արժեքով:

**«Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ)» հիմնադրամ  
2024թ-ի տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններ**

**9. Պաշարներ**

Հազար դրամ	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Նյութեր	371,818	385,265
Թանկարժեք մետաղներ և քարեր	5,992	5,992
Այլ պաշարներ	34,413	31,449
Պաշարների գծով պահուստ	(287,454)	(287,464)
	<u>124,769</u>	<u>135,242</u>

Տարվա ընթացքում ծախս ճանաչված պաշարների գումարը կազմում է 172,833 հազար դրամ (2023թ.՝ 115,193) հազար դրամ: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Հիմնադրամի պաշարները գրավադրված չեն:

**10. Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ**

Հազար դրամ	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Դեբիտորական պարտքեր	33,236	35,246
Տրված կանխավճարներ	136	1,054
Անհուսալի դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ	(13,729)	(12,749)
Պետական բյուջեից դեբիտորական պարտքեր	1,632	3,296
Այլ	6,706	4,878
	<u>27,981</u>	<u>31,725</u>

Դեբիտորական պարտքերի զուտ հաշվեկշռային արժեքը համարվում է իրական արժեքի խելամիտ գնահատում:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դեբիտորական պարտքի հավաքագրելիությունը որոշելիս հաշվի է առնվել դեբիտորի պարտքի մարման ժամանակացույցի ցանկացած փոփոխություն՝ սկսած պարտքի առաջացման պահից մինչև հաշվետու ամսաթիվը:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դեբիտորական պարտքերի մնացորդը հիմնականում ներկայացնում է գործառնական վարձակալության գծով Հիմնադրամի վարձակալների պարտքը՝ 27,197 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 23,207 հազար դրամ):

Ղեկավարությունը հավատացած է, որ պետական բյուջեից դեբիտորական պարտքերն ամբողջովին ենթակա են վերականգնման:

**11. Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ**

Հազար դրամ	2024թ.	2023թ.
Տարեսկզբի մնացորդ	586,883	931,727
Տարվա ընթացքում ավելացում	198,250	126,907
Տարվա ընթացքում օգտագործում	(161,996)	(471,751)
Տարեվերջի մնացորդ	<u>623,137</u>	<u>586,883</u>

**12. Հետաձգված հարկ**

Հազար դրամ	2024թ.	2023թ.
Տարեսկզբի մնացորդ	266,701	278,236
Տարվա արդյունքում ճանաչված փոխհատուցում (տե՛ս ծանոթ. 7)	(18,323)	(11,535)
Տարեվերջի մնացորդ	<u>248,378</u>	<u>266,701</u>

**«Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ)» հիմնադրամ  
2024թ-ի տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններ**

2024թ. (հազար դրամ)	Մնացորդն առ 1 հունվարի 2024	Ճշգրտում	Ճանաչվել է շահույթում կամ վնասում	Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2024
<b>Հետաձգված հարկային ակտիվ</b>				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(191)		(215)	(406)
Չօգտագործված արձակուրդի գծով պահուստ	(8,235)		(6,106)	(14,341)
Այլ պարտավորություն				
<b>Հետաձգված հարկային ակտիվ</b>	<b>(8,426)</b>		<b>(6,321)</b>	<b>(14,747)</b>
<b>Հետաձգված հարկային պարտավորություններ</b>				
Հիմնական միջոցներ	275,127		(12,002)	263,125
<b>Հետաձգված հարկային պարտավորություն</b>	<b>275,127</b>		<b>(12,002)</b>	<b>263,125</b>
<b>Զուտ արդյունք հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն</b>	<b>266,701</b>		<b>(18,323)</b>	<b>248,378</b>
<b>2023թ. (հազար դրամ)</b>				
<b>Մնացորդն առ 1 հունվարի 2023</b>				
<b>Ճշգրտում</b>				
<b>Ճանաչվել է շահույթում կամ վնասում</b>				
<b>Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2023</b>				
<b>Հետաձգված հարկային ակտիվ</b>				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(191)		-	(191)
Չօգտագործված արձակուրդի գծով պահուստ	(7,784)		(451)	(8,235)
Այլ պարտավորություն				
<b>Հետաձգված հարկային ակտիվ</b>	<b>(7,975)</b>		<b>(451)</b>	<b>(8,426)</b>
<b>Հետաձգված հարկային պարտավորություններ</b>				
Հիմնական միջոցներ	286,211		(11,084)	275,127
<b>Հետաձգված հարկային պարտավորություն</b>	<b>286,211</b>		<b>(11,084)</b>	<b>275,127</b>
<b>Զուտ արդյունք հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն</b>	<b>278,236</b>		<b>(11,535)</b>	<b>266,701</b>

**13. Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ**

Հազար դրամ	2024թ.	2023թ.
Տարեսկզբի մնացորդ	238,202	311,507
Տարվա ընթացքում ստացված	1,810,667	1,615,718
Տարվա ընթացքում օգտագործված	(1,584,014)	(1,576,858)
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ ձեռք բերում	(114,979)	(112,165)
Տարեվերջի մնացորդ	<u>349,876</u>	<u>238,202</u>

**14. Կրեդիտորական պարտքեր**

Հազար դրամ	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	16,345	18,909
Ստացված կանխավճարներ	5,067	14,799
Վճարվելիք հարկեր և պարտավորություններ	64,707	24,692
Այլ		
	<u>86,119</u>	<u>58,403</u>

**«Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ)» հիմնադրամ  
2024թ-ի տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններ**

**15. Պահուստներ**

Հազար դրամ	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Ընթացիկ	Ոչ ընթացիկ	Ընթացիկ	Ոչ ընթացիկ
Պահուստներ շարունակական գործառնական ծախսումների գծով	79,672	1,193	45,746	
	<u>79,672</u>	<u>1,193</u>	<u>45,746</u>	

Ընթացիկ պահուստները դրանք աշխատակիցների վաստակած արձակուրդայինի գծով պահուստներն են, իսկ ոչ ընթացիկները՝ ենթակայանի վերականգնման համար գնահատված այլ ծախսումներն են:

**16. Հետհաշվեկշռային իրադարձություններ**

Հաշվետու ամսաթվից հետո որևէ իրադարձություն չի եղել, որը կարող է հանգեցնել ճշգրտման կամ լրացուցիչ բացահայտման այս ֆինանսական հաշվետվություններում:

**17. Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ**

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի, ինչպես նաև այլ ցուցանիշների վրա, ներառյալ ապագա ակնկալվող իրադարձությունները, որոնք տվյալ հանգամանքներում համարվում են ընդունելի:

**17.1 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ**

Հիմնադրամի իրականացում է ապագային վերաբերող գնահատումներ և ենթադրություններ: Այդ հաշվապահական գնահատականները կարող են չհամապատասխանել իրական արդյունքներին: Հաշվապահական գնահատումները հիմնականում վերաբերում են հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներին, ակնկալվող պարտքային կորուստներին:

**17.2 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում իրականացված կարևոր դատողություններ**

Հիմնադրամի վարկերի, դեբիտորական պարտքերի և համանման ակտիվների ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման նպատակով Հիմնադրամն օգտագործում է հիմնավորելի կանխատեսումային տեղեկատվություն, ներառյալ մակրոտնտեսական ցուցանիշների կանխատեսումները: Այնուամենայնիվ, ինչպես ցանկացած տնտեսական կանխատեսումներում, այս կանխատեսումների գծով ևս ենթադրությունները և դրանց տեղի ունենալու հավանականությունը բնորոշվում են անորոշության բարձր աստիճանով, ուստի փաստացի արդյունքները կարող են էապես տարբերվել կանխատեսումներից:

**18. Ֆինանսական գործիքներ**

**18.1 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններ**

Այս ծանոթագրությունը տեղեկատվություն է տրամադրում Հիմնադրամի ֆինանսական գործիքների վերաբերյալ, ներառյալ՝

- Ֆինանսական գործիքի յուրաքանչյուր տեսակի գծով կոնկրետ տեղեկատվություն
- Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի որոշման գծով տեղեկատվություն, ներառյալ դատողություններն ու գնահատումների անորոշությունները

Ֆինանսական ակտիվի, ֆինանսական պարտավորության և բաժնային գործիքի յուրաքանչյուր դասի համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և ընդունված մեթոդների մանրամասները, ինչպես նաև եկամտի և ծախսերի ճանաչման չափանիշներն ու հիմքերը ներկայացված են ծանոթագրություն 3.5-ում:

**«Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ)» հիմնադրամ  
2024թ-ի տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններ**

**18.2 Ֆինանսական գործիքների կատեգորիաները**

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված մնացորդները վերաբերում են ակտիվների և պարտավորությունների հետևյալ կատեգորիաներին.

**Ֆինանսական ակտիվներ**

Հազար դրամ	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր		
Դեբիտորական պարտքեր	27,981	31,725
Դրամական միջոցներ	560,019	202,507
	<u>588,000</u>	<u>224,232</u>

**Ֆինանսական պարտավորություններ**

Հազար դրամ	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ		
Կրեդիտորական պարտքեր	21,405	33,708
	<u>21,405</u>	<u>33,708</u>

**19. Ֆինանսական ռիսկի կառավարման ուղղություններ**

Ֆինանսական գործիքների հետ կապված՝ Հիմնադրամը ենթարկվում է զանազան ռիսկերի: Այս ռիսկերն են շուկայական ռիսկը, պարտքային ռիսկը և իրացվելիության ռիսկը:

Առավել էական ֆինանսական ռիսկերը, որոնք Հիմնադրամը կարող է ենթարկվել, նկարագրված են ստորև:

**Ֆինանսական ռիսկի գործոններ**

**ա) Շուկայական ռիսկ**

Ֆինանսական գործիքների օգտագործման ընթացքում Հիմնադրամը ենթարկվում է շուկայական ռիսկի, հատկապես՝ արտարժույթային ռիսկի, որը բխում է գործառնական գործունեությունից:

**Արտարժույթային ռիսկ**

Հիմնադրամը գործարքներ է իրականացնում արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը:

Հիմնադրամի գործարքների հիմնական մասն իրականացվում է հայկական դրամով: Արտարժույթի փոխարժեքային տատանումներից կախվածությունն առաջանում է Հիմնադրամի՝ արտերկրյա գործընկերների ֆինանսավորումից, որոնք, ի սկզբանե, արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և ՌԴ ռուբլիով: Արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական ակտիվները, որոնք Հիմնադրամը ենթարկում են արտարժույթային ռիսկի, նկարագրված են ստորև: Արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են հիմնական ղեկավար անձնակազմին տրամադրված տվյալները, որոնք արտահայտված են հայկական դրամով՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի ամսաթվի փոխարժեքով.

Հոդված

	ԱՄՆ դոլար	Ռուբլի	Շվեյցարական ֆրանկ	Եվրո	Բրիտանական ֆունտ ստեռլինգ	Ընդամենը
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ						
Ֆինանսական ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ	74,585	243	1,730	8,728	5,991	91,277
Զուտ արդյունք	<u>74,585</u>	<u>243</u>	<u>1,730</u>	<u>8,728</u>	<u>5,991</u>	<u>91,277</u>

**«Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ)» հիմնադրամ  
2024թ-ի տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններ**

**Հոդված**

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Բրիտանական ֆունտ ստեռլինգ			
	ԱՄՆ դոլար	Ռուբլի	Ընդամենը	
Ֆինանսական ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ	33,102	294	6,185	39,581
Զուտ արդյունք	33,102	294	6,185	39,581

**բ) Պարտքային ռիսկ**

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Հիմնադրամը ֆինանսական կորուստներ կարող է կրել: Այս ռիսկի ազդեցությունը Հիմնադրամի համար առաջանում է տարբեր ֆինանսական գործիքներից, ինչպիսին են դեբիտորական պարտքերը և ժամկետային ավանդները: Պարտքային ռիսկի առավելագույն ազդեցությունը ներկայացված է հետևյալ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներով՝

Հազար դրամ	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ֆինանսական ակտիվներ՝ հաշվեկշռային արժեքներ		
Դեբիտորական պարտքեր	27,981	31,725
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ	560,019	202,507
	<u>588,000</u>	<u>234,232</u>

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ դեբիտորական պարտքերի գծով նշանակալի պարտքային ռիսկի կենտրոնացում առկա չէ: Ղեկավարության համոզմամբ, դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների հետ կապված պարտքային ռիսկ չկա, քանի որ դրանք պահվում են հեղինակավոր առևտրային բանկերում:

**գ) Իրացվելիության ռիսկ**

Իրացվելիության ռիսկը այն ռիսկն է, որ Հիմնադրամն ի վիճակի չի լինի մարել իր պարտավորվածությունները: Հիմնադրամը վարում է իրացվելիության կառավարման քաղաքականություն՝ բանկային հաշիվներում պահելով բավարար միջոցներ, ինչպես նաև պահելով բարձր իրացվելիություն ունեցող ակտիվներ՝ գործառնական պարտավորությունները ժամանակին մարելու նպատակով:

**20. Իրական արժեքի չափում**

Հիմնադրամը սկզբնական ճանաչումից հետո իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները դասակարգում է 1-ից մինչև 3-րդ մակարդակներում՝ հիմնվելով իրական արժեքի դիտարկելիության աստիճանի վրա: Այս երեք մակարդակները ներկայացված են ստորև.

- 1-ին մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են նմանատիպ ակտիվների կամ պարտավորությունների ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներից (չճշգրտված),
- 2-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներից, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության գծով դիտարկվում են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող),
- 3-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են գնահատման հնարքների միջոցով, որոնք ներառում են ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

**«Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ)» հիմնադրամ  
2024թ-ի տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններ**

**20.1 Ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի չափում**

Հիմնադրամի շենքերը հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով: Շենքերի գնահատված իրական արժեքները դասակարգվում են իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակում: Այս ակտիվների իրական արժեքները գնահատվում են՝ հիմք ընդունելով անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գնահատողների գնահատականները, որոնք ունեն անրաժեշտ արտոնագրեր: Զգալի փոփոխականները և ենթադրությունները մշակվել են ղեկավարության հետ սերտ համագործակցության պայմաններում:

**Շենքեր**

Գրասենյակային շենքերի իրական արժեքները գնահատվում են՝ օգտագործելով եկամտի մոտեցումը, որը կապիտալացնում է գնահատված վարձակալական եկամտի հոսքը՝ հանած պլանավորված գործառնական ծախսերը՝ օգտագործելով շուկայական եկամտաբերությունից ստացված զեղչման տոկոսադրույքը, որը որոշվում է՝ ելնելով նմանատիպ գույքի հետ կապված վերջին գործարքներից: Երբ փաստացի վարձավճարն էականորեն տարբերվում է գնահատված վարձավճարից, նշանակում է գնահատված վարձակալական արժեքում ճշգրտումներ են կատարվել: Գնահատված վարձակալական եկամտի հոսքը դիտարկելիս հաշվի են առնվում շենքի զբաղեցված լինելու ներկայիս մակարդակը, չզբաղեցված տարածքների ապագա մակարդակի գնահատումները, վարձակալության ժամկետները և շենքի մնացորդային տնտեսական ծառայության ընթացքում ապագա վարձակալություններից ակնկալվող վարձակալական եկամուտները:

Ամենանշանակալի ելակետային տվյալները, որոնցից բխում է ոչ դիտելի են, իրենցից ներկայացնում են գնահատված վարձակալական արժեքը, չզբաղեցված տարածքների մակարդակի վերաբերյալ ենթադրությունները և զեղչման տոկոսադրույքը: Գնահատված իրական արժեքը աճում է, եթե գնահատված վարձակալական եկամուտն աճում է, չզբաղեցված տարածքների մակարդակը նվազում է կամ, երբ զեղչման տոկոսադրույքը (շուկայական եկամտաբերությունը) նվազում է: Ընդհանուր գնահատումները զգայուն են բոլոր երեք ենթադրությունների հանդեպ: Ղեկավարության ենթադրությամբ, ողջամտորեն հնարավոր այլընտրանքային ենթադրությունների բազմությունն առավելագույնն է վարձակալական արժեքների և չզբաղեցված տարածքների մակարդակների համար, բացի այդ, տվյալ ելակետային տվյալների միջև գոյություն ունի փոխկապակցվածություն:

**21. Պայմանականություններ**

**21.1. Գործարար միջավայր**

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները շարունակական բնույթ են կրում: Որպես զարգացող շուկա՝ Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացված գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ և կենտրոնացված տնտեսական հենքով, ինչպես նաև միջազգային տնտեսական ճգնաժամը:

Հայաստանի Հանրապետության հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի վատթարացումը հանգեցրել է արտերկրից դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ: Հանքահումքային ապրանքների միջազգային գների հետագա անկումը, անորոշությունները՝ պայմանավորված ուղղակի կապիտալ ներդրումների ներգրավման հնարավորություններով, գնաճը, կարող են հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Հիմնադրամի վիճակի վատթարացման: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Հիմնադրամի ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքի վրա:

Հիմնադրամի ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Հիմնադրամի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

**21.2. Ապահովագրություն**

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, Հայաստանում դեռ չեն կիրառվում: Հիմնադրամը չունի ամբողջական ապահովագրական ծածկույթ իր ակտիվների և գործունեության ընդհատման համար, չունի նաև Հիմնադրամի գույքի կամ

**«Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ)» հիմնադրամ  
2024թ-ի տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններ**

գործառնությունների հետ կապված պատահարների հետևանքով գույքին կամ շրջակա միջավայրին հասցված վնասի գծով երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությունների ապահովագրություն: Քանի դեռ Հիմնադրամը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ նյութական ազդեցություն ունենալ Հիմնադրամի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

**21.3 Հարկեր**

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է՝ հաճախակի փոփոխվող օրենսդրությամբ, որը հաճախ մեկնաբանություններ է պահանջում: Հաճախ տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ տարբեր մեկնաբանություններ ունեն: Հարկերը հարկային մարմինների կողմից ենթակա են վերանայման և ուսումնասիրության: Հարկային մարմիններն օրենքով լիազորված են տուգանքներ և տույժեր առաջադրել:

Վերոհիշյալ հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց ազդեցությունը կարող է զգալի լինել:

**22. Կապակցված կողմեր**

Հիմնադրամի կապակցված կողմերը ներառում են ՀՀ կառավարությունը, հոգաբարձուների խորհրդի անդամները և հիմնական ղեկավար անձնակազմը, ինչպես նկարագրված է ստորև:

**22.1 Վերահսկողություն**

Հիմնադրամը ստեղծվել է և գործունեություն է ծավալում ՀՀ կառավարության որոշումների համաձայն: Հայաստանի Հանրապետության անունից հանդես եկող պետական կառավարման մարմինը ՀՀ կրթության և գիտության նախարարությունն է:

**22.2 Գործարքներ ղեկավարության հետ**

Հիմնական ղեկավար անձնակազմը հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում ստացել է հետևյալ վարձատրությունը, որը ներառված է «Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին» հոդվածում.

Հազար դրամ

Գործարքներ	2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հիմնական ղեկավար անձնակազմ	31,270	23,294
Աշխատավարձ և այլ հատուցումներ	1,270	23,294